

ศาสนาพราหมณ์และศาสนาฮินดู

Brahmanism and Hinduism

พระมหาสุริยา ภูริปัญโญ (สวนสำราญ)*

Received: 12/01/2022

วัดศรีท้าวธรรม, กรุงเทพมหานคร

Revised: 05/02/2022

Phramaha Suriya Puripanyo Suansamran*

Accepted: 15/03/2022

Satthatham Monastery, Bangkok, Thailand

Corresponding Author Email: suriya.suansamran@gmail.com*

Cite: Suansamran, P. S. P. (2022). Brahmanism and Hinduism. *Journal of Dhamma for Life*, 28(1), 54-61.

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาศาสนาพราหมณ์และศาสนาฮินดู บทพื้นฐานการวิเคราะห์เชิงปรัชญาพบว่าศาสนาพราหมณ์มีพัฒนาการจนปรากฏเป็นศาสนาฮินดูในภายหลังในสมัยต้นพุทธกาลยังเป็นยุคพราหมณ์แท้จนกระทั่งต้นพุทธกาลราว พ.ศ. 600-480 ฮินดูได้ปรากฏขึ้นในสังคมอินเดีย ปรัชญาธรรมของฮินดูที่เกิตพบ 6 ทรรศนะ ได้แก่ (1) นยาย เป็นกลุ่มค้นหาความจริงโดยอาศัยการอนุมานตามเหตุผลที่สมควร (2) ไวเศซิก เป็นทรรศนะทำนองอรรถกถาของนยายยังเชื่อความคงอยู่ของโลกที่เปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติ (3) สางขยะ มีทรรศนะว่าสิ่งที่มีอยู่ต้องเกิดขึ้นจากสิ่งที่มีอยู่ สิ่งที่จะเกิดจากสิ่งที่ไม่เป็นมูลฐานไม่ได้ มนุษย์ควรแสวงหาความสุข จากมูลฐานที่ทำให้เกิดทุกข์ (4) โยคะ มีทรรศนะในเทพเจ้าทรงศักดิ์ ผู้มีอำนาจเหนือมนุษย์ (5) ปูรวมิมางสา มีทรรศนะถึงการไตร่ตรองในเหตุผลและให้ทำพิธีมีการพลีบูชา เสียสละเครื่องพลีบูชา นั้นเป็นหลักใหญ่ และ (6) อุตรมิมางสา มีทรรศนะว่าหลักเวทานตะเชื่อในพระเจ้าว่าเป็นมหาเทพ เป็นผู้ยิ่งใหญ่ และเป็นผู้สร้าง

คำสำคัญ: ศาสนาพราหมณ์; ศาสนาฮินดู

Abstract

This article has the objective to study Brahmanism and Hinduism, fundamental chapters of philosophical analysis. The study found that Brahmanism evolved until later emerged as Hinduism. In the early Buddha era, it was still the Brahmin era until the early Buddha era around 600-480 AD Hinduism appeared in Indian society. There are six viewpoints in Hindu philosophies: (1) Naya is a group that seeks truth based on

reasonable inferences. (2) Waisekika is a commentary-like viewpoint of Yang's belief in the existence of a naturally changing world. (3) Garbage cleaners have the view that existing things must arise from existing things. What cannot arise from something that is not fundamental, human should seek happiness from the foundation that causes suffering. (4) Yoga has its view on divinities and superhuman powers. (5) Pooravamimangsa has a view on reasoning and making sacrifices and sacrificial offerings as the basis. And (6) Utramimangsa view that Vedanta believes in God as the Great God, the Great, and the Creator.

Keywords: Brahmanism; Hinduism

1. บทนำ

ศาสนาพราหมณ์ (Brahmanism) ในคำบรรยายนี้ ให้หมายถึงศาสนาฮินดู (Hinduism) ที่นักปราชญ์ศาสนาเรียกว่า พราหมณ์ใหม่ (Neo-Brahmanism) เพราะฉะนั้น จึงให้เข้าใจเป็นเบื้องต้นว่า คำว่า ศาสนาพราหมณ์ และ ศาสนาฮินดู จะว่าเป็นอันเดียวกันก็ได้ หรือว่าจะเป็นคนละอันก็ได้ ถ้าจะว่าเป็นอันเดียวกัน ก็ต้องว่าศาสนาพราหมณ์เป็นมูลฐาน หรือคัมภีร์เก่าของ ศาสนาฮินดู ก็ต้องว่ามีการนับถือแยกไปคนละตอนแต่ละสมัย สมัยแรกคือพราหมณ์แท้จนถึงตอนต้นพุทธกาล และตอนหลังเป็นฮินดูซึ่งจักแสดงความเป็นมาแห่งการนับถือให้เห็นโดยสังเขป

ศาสนาพราหมณ์สมัยดั้งเดิม เป็นศาสนาของชนเผ่าอารยัน หรืออินโดยูโรเปียน (Āchārshubho Thepa, 2021) มีประเพณีและภาษาต่างหากจากกันไป ชั้นแรกอารยันแยกออกเป็นกลุ่มใหญ่ได้ 3 กลุ่ม ชาวอารยันทุกกลุ่ม เป็นเผ่าชนมีปัญญามาก ชาวอารยันกลุ่มที่รุกเข้าไปอาศัยแถบแม่น้ำสินธุ ไปพบกับชนพื้นเมืองเผ่าหนึ่งเรียกว่า ดรಾವิด (Dravidian) หรือ มลลิกษะ ซึ่งหมายถึงคนป่าบางทีก็เรียกว่า ทัสยู หรือ ทาส ได้แก่ทาสของพวกอารยันนั่นเอง ชนเหล่านี้มีวัฒนธรรม มีความเชื่อทางศาสนาประจำเผ่าของตนอยู่ก่อนแล้ว เช่น นับถือธรรมชาติ นับถือเทพเจ้าประจำครอบครัวและหมู่บ้านของตน นับเป็นการเริ่มต้นศาสนา ของพวกอารยัน ที่เรียกว่า ศาสนาพราหมณ์ (Parboteeah, et al., 2009)

กาลล่วงมา จึงยกย่องธรรมชาติประเภทต่างๆ ขึ้นเป็นเทพเจ้า (เทวะ) ชาวอารยันผู้มีปัญญาแบ่งเทวะทั้งหลายออกเป็นหมวดๆ เพื่อสะดวกแก่การนับถือ มี 3 คือ

เทวะบนสวรรค์ มี ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ เป็นต้น

เทวะบนพื้นอากาศ มี พายุ วรรณ (ฝน) เป็นต้น

เทวะบนพื้นโลก มี ไฟ (อัคนี) ธรณี (แผ่นดิน) เป็นต้น

เทวะเหล่านี้ ได้รับการบูชา เพราะเชื่อว่าให้ผลเป็นความสวัสดิแก่ผู้บูชา โดยมีพราหมณ์เป็นผู้กระทำการในพิธี ชาวอารยันในสมัยโบราณ นับถือบรรพบุรุษผู้ล่วงลับว่ามีความสำคัญเท่ากับเทวะ จึงมีพิธีบูชาบรรพบุรุษด้วย ความนับถือในข้อนี้ เป็นปฐมเหตุแห่งการนับถือว่ามนุษย์ตายแล้ว มีสิ่งหนึ่งคือ วิญญาณ ซึ่งหาได้ตายไปด้วยไม่ คงสภาพอยู่ วิญญาณมีความต้องการเหมือนมนุษย์ธรรมดา ลูกหลานจึงมีพิธีเช่นสรวง หน้าที่เช่นสรวงดวงวิญญาณดังกล่าว ตกอยู่แก่หัวหน้าครอบครัว

บทความนี้จะได้นำเรื่องพื้นฐานของความเป็นมาเชิงประวัติศาสตร์ศาสนาเพื่อทำความเข้าใจในเชิงวิชาการด้วยการวิเคราะห์เชิงปรัชญาต่อไป

2. สมัยพระเวท

ราว 1,500 – 10,000 ปี ก่อน ค.ศ. ชาวอารยัน ได้รวบรวมรวมบทสวดอันวอนเทวะที่ใช้กันมาในวงศ์ตระกูลขึ้นมาเป็นหมวดหมู่ เป็นคัมภีร์ คัมภีร์เหล่านี้เรียกว่า เวท คือ วิทยา อันได้แก่ความรู้ ถือเป็น ศรุตี ได้แก่ วิทยาที่ได้รับฟังจากเทวะ ผู้ทรงศักดิ์สูง (พรหม) อีกนัยหนึ่งนับว่าเป็นเสียงทิพย์ หรือเสียงสวรรค์ ซึ่งเทวะผู้ทรงศักดิ์ประทานมาให้ฤาษีหรือพราหมณ์ผู้ใหญ่ สั่งสอนสืบต่อกันมา (Samrid & Mangmeesuksiri, 2021)

คัมภีร์พระเวทในชั้นแรก มี 3 เล่ม

ฤคเวท เป็นบทสรรเสริญคุณและฤทธิ์ของเทวะหรือธรรมชาติ กล่าวถึงประวัติการสร้างโลก ทั้งปวง และหน้าที่ของพระพรหมผู้สร้างมนุษย์และสรรพสิ่ง แต่งขึ้นเมื่อราว 3,000 ปีก่อนคริสตกาล เป็นตำราทางศาสนาที่เก่าแก่ที่สุดในโลก

ยชุรเวท แสดงพิธีบวงสรวงต่างๆ และบทสวดในเวลาทำพิธีกรรมที่เรียกว่า ยชญกรรม หรือ ยัญกรรม ต่อมาแยกเป็นยชุรเวทขาว ยชุรเวทดำ เล่มต้นเป็นบทร้อยกรองเล่มหลังเป็นบทร้อยแก้ว ถือกันตามนิยามที่แยกกันไป

สามเวท แสดงนาฏศาสตร์ หรือศิลปะศาสตร์ รวมทั้งสังคีต เป็นบทสวดสรรเสริญคุณและฤทธิ์ของเทวะ ซึ่งเกิดขึ้นใหม่ นับถือกันใหม่ในสมัยต่อมาทั้ง 3 นี้เรียกว่า ไตรเพท หรือ ไตรเวท เนื้อหาที่เก่าแก่ที่สุด มีอายุราว 1,000 ปีก่อนคริสตกาล

ต่อมา ถึงปลายสมัยพราหมณ์ มีพระเวทเพิ่มขึ้นอีกคัมภีร์หนึ่งเรียกว่า อาถรรพเวท เป็นบทสวดคาถาที่เกี่ยวกับไสยศาสตร์

ต่อมาคัมภีร์ทั้งสี่ได้กลายมาเป็นคัมภีร์สำคัญของศาสนาฮินดู เป็นศาสนาที่รวมพระเจ้าในทุกสิ่งอย่างจึงปรากฏว่า มีพระเจ้ามากมาย เช่น พระอัคนี (ไฟ) พระโสเม (จันทร์) พระอินทร์ พระอาทิตย์ พระพรหม พระอิศวร (พระศิวะ) พระนารายณ์ (พระวิษณุ) พระกฤษณะ พระราม พระแม่อุมา พระแม่กาลี พระแม่ทุรคา พระแม่สุรัสวดี พระแม่ลักษมี พระขันทุกุมาร และพระพิฆเนศ เป็นต้น

ปรมาตมัม มหาพรหม เทพเจ้า 3 องค์ (ตรีมูรติ)

ในคัมภีร์ฤคเวท พวกพราหมณ์สำแดงปัญหา รจนาลักษณะหรือภาวะแห่งโลกและชีวิต อันเป็นสังสารวัฏคือความเวียนว่ายตายเกิด ตามทางแห่งปรัชญาธรรม กำหนดธรรมชาติมูลเดิม อันมีอยู่คู่กับโลก เรียกว่า หรหม มหาพรหม พรพรหม อาทิพรหม กาลาหังสะ หรือ พรมาตมัน แต่นามที่แพร่หลายคือพรมาตมัน เป็นมหาวิญญาณ (Supreme Soul) เป็นที่รวมแห่งวิญญาณทั้งปวง

พรมาตมัน (ปรมา+อาตมัน) แปลตามศัพท์ว่า ดวงวิญญาณหรืออาตมะอันใหญ่ยิ่ง มหาพรหม หรือ พรมาตมัน เกิดเองเป็นเอง ไม่มีเพศ เป็นกลาง มีแต่อำนาจ หากมีผู้ถามว่าเกิดจากอะไร ตอบว่ามาจากอะไรไม่มีใครรู้ เป็นต้นเหตุแห่งสิ่งทั้งหลาย ทุกสิ่งทุกอย่างออกมาจากพรมาตมันทั้งสิ้น มหาพรหม หรือพรมาตมันนั้น เป็นทางแห่งสันติสุขเป็นอยู่ด้วยตัวเอง เป็นอมตะ มองเห็นด้วยสายตาไม่ได้ เป็น อนาถิ ไม่มีเบื้องต้น และไม่มีที่สิ้นสุด เป็นปฐมวิญญาณแห่งวิญญาณทั้งปวงหรือเป็นปฐมอาตมัน แห่งอาตมันทั้งปวง (Worarith & Purisuttamo, 2022).

ดวงวิญญาณทั้งหลาย ออกจากดวงวิญญาณอันเป็นปฐม เปรียบเหมือนประกายไฟกระเด็น ออกจากไฟดวงใหญ่ ฉับใด วิญญาณน้อยใหญ่ของสัตว์ทั้งหลายย่อมมาจากวิญญาณอันเป็นปฐม ฉับนั้น เมื่อวิญญาณออกจากปฐมวิญญาณแล้ว เข้าสิงอยู่ในร่างนานาชนิด หลายครั้งหลายชาติต่าง ๆ กัน สุดแต่ผลแห่งการกระทำวนเวียนเปลี่ยนแปลงไปไม่มีหยุด จนกว่าจะสำเร็จสุดยอด (Summum bonum) ด้วยการบำเพ็ญเพียร เรียกว่า โมกษะ คือความหลุดพ้น หรือที่เรียกว่า นิรวาณ วิญญาณนั้นๆ เข้าไปอยู่กับพรมาตมันตามเดิม

มหาพรหม หรือพรมาตมัน สร้างมหาเทพผู้ยิ่งใหญ่ไว้หมวดหนึ่ง ให้มีหน้าที่เกี่ยวกับสังสารวัฏหรือสภาวะแห่งโลก 3 ประการ เทวะเหล่านั้น คือ

- 1) พรหม คือพระผู้สร้าง (Creator) ผู้ลิขิตความเป็นไปของทุกสรรพสิ่ง เป็นผู้กำหนดขตาชีวิตของมนุษย์ทุกคน พระองค์หนึ่ง
- 2) วิษณุ หรือ นารายณ์ คือ พระผู้รักษา (Presever) ทรงมีเทวานุภาพขจัดเหล่ามารและสิ่งชั่วร้ายทั้งปวง พระองค์หนึ่ง
- 3) ศิวะ หรือ อิศวร คือพระผู้ทำลาย (Destroyer) พระองค์เป็นเทพที่จะคอยขับไล่สิ่งชั่วร้ายให้ห่างไกล พระองค์หนึ่ง

เทวะทั้งสามนี้ เรียกว่า ตรีมูรติ แปลว่า “รูปสาม” ตามลักษณะแสดงให้เห็น เป็นธรรมาธิษฐานว่า โลกมีการตั้งขึ้น (อุปาถิ) มีการรักษา คือการดำรงอยู่ (ฐิติ) ในท่ามกลาง และมีการสลายไป (ภังคะ) ในที่สุด การบูชาเทวะทั้งสามนี้ เป็นรูปของบุคคลาธิษฐาน ถือว่าเป็นการบูชา ให้ถึงสภาวะธรรม 3 ประการ อันเป็นเครื่องประกอบอยู่คู่กับโลก ทำวมหาพรหม พระวิษณุ หรือ พระนารายณ์ พระศิวะ หรือ พระอิสวร โดยมีสัญลักษณ์ที่เรียกว่า “โอม” อันประกอบด้วย อ+อุ+มะ

สัญลักษณ์สำคัญที่สุดคือ ตัวอักษรที่อ่านว่า “โอม” มาจาก อ + อุ + มะ เป็นตัวแทนพระตรีมูรติเทพ คือ อ แทนพระนารายณ์หรือพระวิษณุ อุ แทนพระพรหมมา ม แทนพระศิวะหรือพระอิศวร เมื่อรวมกันเข้าเป็น อักษรเดียวกลายเป็นอักษร “โอม” แทนพระปรมาตมมัน พระเจ้าสูงสุด ไม่มีตัวตน สัญลักษณ์นี้ทุกนิกาย ทุกลัทธิ ในศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู ต้องใช้เป็นประจำ (ธีระนันท์ วิชัยดิษฐ์, 2558)

บรรดาคำสอนทั้งหลายในคัมภีร์พระเวทมีคำสอนอันหนึ่งที่เป็นสำคัญที่สุดของลัทธิ คือ คำสอนเรื่องหน้าที่ของผู้สร้าง ที่มีพระนามว่า พระพรหม ทรงสร้างมนุษย์ไว้เพื่อสันติ ดังนี้

ทรงสร้างคนชั้นพราหมณ์ (นักบวช) จากพระโอฐ (ริมฝีปาก)

ทรงสร้างคนชั้นกษัตริย์ (นักรบ) จากพระพาหา (แขน)

ทรงสร้างคนชั้นแพศย์ (พ่อค้า) จากพระโสณี (ตะโพก)

ทรงสร้างคนชั้นศูทร (กรรมกร) จากพระบาท (เท้า)

คุณสมบัติของพราหมณ์ (ในที่นี้จะกล่าวเพียงของพราหมณ์เท่านั้น)

- 1) คมะ มีความสุภาพภายในจิตใจ ไม่ป่นป่วนด้วยความ โลก โกรธ หลง
- 2) ทมะ ระงับจิตไว้ได้ ราลึกลับในเมตตาทนอยู่เสมอ
- 3) ตปะ ผจญต่อความลำบาก บำเพ็ญเพื่อหาความรู้ ความจริง
- 4) เสาจะ (สุจิ) ทำตัวเองให้บริสุทธิ์ทั้งร่างกายและจิตใจ
- 5) สันโดษ พอใจในความสุขที่มีอยู่
- 6) กษมา มีความอดทน มีเมตตากรุณาเป็นที่ตั้ง
- 7) สรลตา มีความซื่อตรง พูดตรง ทำตรง
- 8) ญาณะ แสวงหาความรู้ที่ถูกต้องชอบ
- 9) ทยา เมตตาต่อชีวะทั้งปวง
- 10) อาสติกตา จงรักภักดีต่อพระพรหม
- 11) สตย มีความเห็นอันสุจริต ไม่คิดคดทรยศใคร

3. บทวิเคราะห์ปรัชญาธรรมของฮินดู

ราวประมาณ 600 - 480 ปี ก่อน ค.ศ. ชาวอารยันก้าวหน้ามาก ทั้งทางลัทธิ และสติปัญญา การปกครองเป็นแบบเผด็จกษัตริย์ที่เข้มงวดกว่าตอนก่อน พราหมณ์จารย์ผู้เป็นเทวดาในหมู่คน (เสถียร โพธิ์นันทะ, 2513: 4) ยังคงเผยแผ่ ลัทธิ ของตนแพร่หลายไปทั่วชมพูทวีปส่วนเหนือ ความเชื่อในลัทธิของชาวอารยัน เกินขึ้นมาในรูปแบบใหม่อีกรูปแบบหนึ่งเกี่ยวกับดวงวิญญาณมีภาวะเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในโลก เป็นปรัชญาธรรมของพราหมณ์ใหม่ มีส่วนคล้ายคลึงกับปรัชญาของศาสนาใหม่ที่เกิดขึ้นในชมพูทวีปในสมัยเดียวกัน คือ ศาสนาเชน และพุทธศาสนา

ปรัชญาธรรมของฮินดูที่เกิดขึ้นใหม่ มีดังนี้

1) มีความเชื่อยิ่งขึ้นว่า ดวงวิญญาณเป็นอนันตะ ดวงวิญญาณนั้นผ่านมาจากการเกิดอันนับไม่ถ้วนชาติหนึ่งอาจเกิดอย่างหนึ่ง อาจเกิดเป็นคนฐานะดี เป็นคนจน เวียนกันอยู่อย่างนี้ไม่มีเวลาหยุดนิ่งจนกว่าจะเข้าถึงความหลุดพ้น (โมกษะ) จากการเกิดเข้าไปอยู่กับ ปฐมวิญญาณ คือ มหาพรหม หรือ พรมาตมัน

2) ความแตกต่างกันของชีวิตนั้น เป็นไปด้วยอำนาจของกรรม คือการกระทำไว้แต่ชาติปางก่อนๆ และเพราะกรรมนั่นเอง ที่ทำให้เวียนว่ายตายเกิดเป็นวัฏฏะอยู่

3) เพราะเชื่อว่ามีการเป็นเครื่องบังคัลให้เกิด และความไม่เสมอภาคที่มีเพราะการกระทำกรรมนั้นๆ จึงมีลัทธิใหม่สอนว่า เพื่อไม่ให้มีความไม่เสมอภาค และเพื่อไม่ให้มีการเวียนว่ายตายเกิดอย่างนั้น ก็ควรจะมี อกรรม คือการไม่กระทำ คือทำให้ตัวเองไม่เข้าไปข้องเกี่ยวกับกรรม ในที่นี้อธิบายว่า คือ พรหมแต่การที่มนุษย์จะหลีกเลี่ยงเข้าไปสู่กรรม มีอยู่ทางเดียว คือสละบ้านเข้าสู่ป่าแสวงหาธรรมเป็นเบื้องต้น

4) ด้วยเหตุแห่งการนับถือว่า วิญญาณต้องเวียนว่ายตายเกิด เพราะกรรมดังกล่าวข้างต้น จึงเกิดมีลัทธิการสิ้นสุดแห่งโลกเก่า และการเริ่มต้นแห่งโลกใหม่ เป็นไปตามกาลสมัย การเกิดแห่งโลก หรือการสิ้นสุดแห่งโลก เป็นหน้าที่ของเทวะผู้สร้าง และเทวะผู้ทำลาย

สมัยอุปนิษัท (ต้นพุทธกาล) เป็นสมัยสำคัญแห่งประวัติศาสตร์ของศาสนาทั้งสามรวมกันคือ ศาสนาฮินดู ศาสนาเซน และพุทธศาสนา ด้วยว่า ลัทธิความเชื่อถือ เกิดขึ้นละม้ายคล้ายคลึงกัน โดยอาศัยศาสตราจารย์สามารถค้นคิดเหตุผลแห่งลัทธิความเชื่อถือขึ้นได้ในสมัยเดียวกัน การประมาณ 600 ถึงประมาณ 500 ปีก่อนคริสตกาล อุปนิษัท แต่งขึ้นโดยยิดคัมภีร์พระเวทเป็นหลัก ทำนองเดียวกับ คัมภีร์พราหมณะที่เป็นอรรถกถาคัมภีร์พระเวท

คำสอนในคัมภีร์อุปนิษัท ที่สอนกันเป็นสำคัญในสมัยดังกล่าวนี้ คือดวงวิญญาณของสากลโลก หรือสากลจักรวาล รวมลงอยู่ในวิญญาณของโลกคือมหาพรหม และมหาพรหมนั้น คือ วิญญาณของโลก(พระพรหมองค์นี้ เป็นผู้สร้างตรีมูรติ แล้วแบ่งให้ตรีมูรติมีหน้าที่ไปคนละอย่าง ดังกล่าวข้างต้น) ตรงนี้ คัมภีร์อุปนิษัทมีคำอธิบายเน้นหนักว่า วิญญาณคือมหาพรหมนั้นไม่มีเพศ สิ่งอยู่ในสรรพสิ่งทั่วไป มหาพรหม คือตัววิญญาณแห่งสากลโลกเรียกว่า พรมาตมัน เมื่อวิญญาณแห่งโลกเป็นพรมาตมันสิ่งที้ออกมาจากวิญญาณนั้น ก็เป็นอาตมันด้วย (อาตมันอันเป็นตัวกำเนิด เป็นอาตมันใหญ่จึงเรียกว่า พรมาตมัน) (สุเขาว์ พลอยชุม, 2563)

วรรณคดี 6 (ปรัชญา) สมัยเดียวกัน มีเจ้าลัทธิสำคัญเกิดขึ้น 6 ราย แสดงทิวติ คือความเห็นเรียกกันในที่นี้ว่าวรรณคดีหรือปรัชญา ออกไปต่างๆ กัน 6 ชนิด กลายเป็นศาสตร์ฮินดูแท้ 6 ศาสตร์ วรรณคดีทั้งหกมีชื่อประวัติ และคำอธิบายโดยสังเขป ดังต่อไปนี้

พรรณชนะที่หนึ่ง ชื่อ นยาย มีความหมายว่า การค้นหาความจริงในธรรมโดยวิธีอันเหมาะสม โดยอาศัยการอนุมานตามเหตุผลที่สมควร จึงเรียกลัทธินี้ว่า ตรรกลัทธิ ด้วยว่าเป็นวิทยาการเกี่ยวกับตรรก เจ้าลัทธินี้ชื่อ โคตรมะ คัมภีร์ในลัทธินี้ คือ นยายสูตร

พรรณชนะที่สอง ชื่อ ไวเศชิก เจ้าลัทธินี้ชื่อ กณาท เป็นคนสมัยเดียวกันกับโคตมผู้เป็นเจ้าของลัทธินี้ คำอธิบายความในพรรณชนะนี้เป็นทำนองอรรถกถาของนยาย แปลกออกไปคือ เชื่อความคงอยู่ของโลกที่เปลี่ยนแปลง คัมภีร์ในลัทธินี้ คือ ไวเศชิกสูตร

พรรณชนะที่สาม ชื่อ สางขยะ เจ้าลัทธินี้ชื่อ กปิล ลัทธินี้ไม่บอกว่าไม่มีพระเจ้าและไม่บอกว่ามีสรรพสิ่งที่มียู่ในโลกต้องเกิดขึ้นจากเหตุและผลของมันเอง สิ่งที่มีอยู่ต้องเกิดขึ้นจากสิ่งที่มีอยู่ สิ่งที่จะเกิดจากสิ่งที่ไม่เป็นมูลฐานไม่ได้ มนุษย์ควรแสวงหาความสุข จากมูลฐานที่ทำให้เกิดทุกข์ ที่ตนเองเป็นเหตุ และมีสิ่งภายนอกเป็นเหตุด้วย คัมภีร์ในลัทธินี้ คือ สางขยสูตร

พรรณชนะที่สี่ ชื่อ โยคะ เจ้าลัทธินี้ชื่อ ปตัญชลี ลัทธินี้เป็นคู่คล้ายกับสางขยะมีพรรณชนะไปข้างมีเทพเจ้าทรงศักดิ์ ผู้มีอำนาจเหนือมนุษย์ ความในลัทธินี้คือพระอิศวรเป็นผู้ยิ่งใหญ่เท่ากับปรมาตมัน อันเป็นปฐมวิญญูณตรงสร้างโลกปกครองและทำลายด้วย พรรณชนะนี้กำหนดให้ตั้งสมาธิ คือการเพ่ง ให้เป็นเอกัคคตา มีปณิธานจิตตรงไปยังพระอิศวร ทางเข้าถึงโยคะมี 8 สาย ผู้ประพฤติในโยคะ เรียกว่าโยคี คัมภีร์ในลัทธินี้ คือ โยคะสูตร

พรรณชนะที่ห้า ชื่อ ปุรวิมิงสา เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กรรมมิงสา เจ้าลัทธินี้ชื่อ ไชมินิ หลักในลัทธินี้ ให้ความสำคัญไตร่ตรองในเหตุผลและให้ทำพิธีมีการพลีบูชา เสียสละเครื่องพลีบูชาอันเป็นหลักใหญ่ คัมภีร์ในลัทธินี้เรียกว่า กรรมมิงสาสูตร

พรรณชนะที่หก ชื่อ อุตรมิงสา เจ้าลัทธินี้ชื่อ วยาส หรือ พาทรายนั พรรณชนะนี้ คือ เวทานตะคือหลักศึกษาอันเป็นที่สุดแห่งเวท หลักเวทานตะมีว่า พระเจ้า เป็นมหาเทพ เป็นคู่ยิ่งใหญ่ เป็นผู้สร้างการสร้าง คือพระปรารธนาของเทพองค์นั้น คือ พรหม พุดง่ายๆ คือโลกเท่ากับพรหม สิ่งต่างๆออกจากพรหม ทุกคนต้องบูชาพรหม คัมภีร์ในลัทธินี้ชื่อ เวทานตะสูตร หรือพรหมสูตร หรือสรริกสูตร

พรรณชนะทั้งหกนี้ พวกอินดูถือว่า เป็นปรัชญาของตนโดยเที่ยงแท้และอินดูทุกผู้ไม่อาจจะละเลยได้

4. สรุป

เนื่องด้วยศาสนาและความเชื่อความนับถือว่า ลึกลับไม่มี สิ่งนี้ไม่มี คัมภีร์ต่างๆแห่งสมัยที่กล่าวมาทั้งหมด ก็คือสมัยของศาสนาพราหมณ์เป็นศาสนาของชนเผ่าอารยัน เป็นหมู่ชนที่มีความรู้มีความสามารถตั้งประเพณีขึ้นมาตามสติปัญญาของคนแต่ละยุคแต่ละสมัยพัฒนาขึ้นมาโดยลำดับ จึงจะกล่าวได้ว่าก็เป็นเพียงความเชื่อในยุคๆหนึ่ง ก่อนสมัยที่ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า จะทรงอุบัติขึ้น จึงจะเห็นในรูปแบบเทวนิยม วัตถุนิยม ต่างจากศาสนาพุทธที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติ

เพื่อเข้าสู่พระนิพพาน หลักธรรมคณะ 6 เป็นหลักธรรม และการปฏิบัติ ที่เป็นการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ที่ทำให้ความเป็นพราหมณ์กลายมาเป็นความเป็น ฮินดูในปัจจุบัน หลักธรรมคณะ ๖ ได้แก่ ลัทธินิยายะ ลัทธินิเวศนิก ลัทธินิสาขะยะ ลัทธินิโยคะ ลัทธินิปุรวิมิมางสา และลัทธินิอุตรมิมางสา ดังที่กล่าวมาข้างต้น

5. เอกสารอ้างอิง

- ธีระ นันท์ วิชัยดิษฐ. (2015). คติความเชื่อเรื่องพระศิวะในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 23(41), 157-176.
- สุเชาว์ พลอยชุม. (2563). การใช้เหตุผลในพุทธปรัชญาเถรวาท. *Mahamakut Graduate School Journal*, 13 (1) , 23 – 35 . Retrieved from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/mgsj/article/view/201765>
- เสถียร โปธินันทะ. (2513). *ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กทม. บรรณาการ.
- Acharashubho Thepa, P. C. . (2021). The Transmission of Indian Buddhist Cultures and Arts towards Funan Periods on 1st - 6th Century the Evidence in Vietnam. *International Journal of Development Administration Research*, 4(1), 7–16. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/ijdar/article/view/249421>
- Parboteeah, K. P., Paik, Y., & Cullen, J. B. (2009). Religious groups and work values: A focus on Buddhism, Christianity, Hinduism, and Islam. *International Journal of Cross Cultural Management*, 9(1), 51-67.
- Samrid, A., & Mangmeesuksiri, S. (2021). *An Analytical Studies of Ethics in the Mahabharata*. Doctoral dissertation, Silpakorn University, Thailand.
- Worarith, P., & Purisuttamo, P. M. (2022). A Comparative Study of the Brahma Based on the Belief of Theravada Buddhism and Brahmanism-Hinduism in Thai Society. *Journal of MCU Buddhist Review*, 6(1), 72-89.